

Finansdepartementet
Finansmarknadsavdelningen
Bankenheten
103 33 STOCKHOLM

markus.forsman@regeringskansliet.se

2016-08-26

Remissvar

Förslag till revidering av direktiv (EU) 2015/849 om förhindrande av att det finansiella systemet används för penningtvätt och finansiering av terrorism (det fjärde penningtvättsdirektivet), COM(2016) 450

EU:s fjärde penningtvättsdirektiv är ännu inte genomfört i svensk rätt. Svenskt Näringsliv hänvisar till tidigare remissvar med synpunkter på genomförandet av det direktivet¹.

Sammanfattning

När det gäller EU-kommissionens nu remitterade förslag till ändringar av det fjärde penningtvättsdirektivet begränsar Svenskt Näringsliv sitt remissvar till förslagen avseende registren över verkliga huvudmän i juridiska personer, den föreslagna 10-procentgränsen och att reglerna ska tillämpas från och med den 1 januari 2017. Svenskt Näringsliv avstyrker dessa förslag.

Synpunkter

Svenskt Näringsliv har tidigare motsatt sig införandet av ett centralt aktieägarregister. Det fjärde penningtvättsdirektivet innehåller emellertid krav på upprättande av nationella register över ägar- och kontrollförhållanden i juridiska personer.

10-procentgränsen – förslag till ändring av artikel 3.6.a)

Enligt det fjärde penningtvättsdirektivet är det en indikation på verklig huvudman i en juridisk person att en fysisk person äger, direkt eller indirekt, eller på annat sätt kontrollerar mer än 25 procent av aktierna eller rösträtterna i den juridiska personen. Kommissionen föreslår nu

¹ Se Svenskt Näringslivs remissvar (SN Dnr 18/2016) den 26 april 2016 över betänkandet Ytterligare åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism – Fjärde penningtvättsdirektivet – samordning – ny penningtvättslag – m.m. (SOU 2016:8)

att gränsen ska vara 10 procent när den juridiska personen är en "passiv icke-finansiell enhet" enligt definitionen i direktiv 2011/16/EU. Någon definition av begreppet finns emellertid inte i det angivna direktivet. Av skäl 18 i förslaget framgår att bestämmelsen är avsedd att träffa företag "som inte har någon aktiv verksamhet och främst används som en mellanhandsstruktur mellan tillgångarna eller inkomsterna och den slutliga verkliga huvudmannen". Om 25 procentgränsen ska sänkas anser Svenskt Näringsliv det nödvändigt av rättssäkerhetsskäl att en klar och tydlig definition av begreppet införs eftersom avgränsningen får betydelse bland annat för vilka krav som kan ställas på ett företag som anses omfattas av begreppet.

Hur begreppet "passiv icke-finansiell enhet" definieras påverkar de krav på uppgifter som juridiska personer ska lämna till det centrala registret för verkliga huvudmän. I direktivförslaget finns ingen redovisning för varför sådana enheter skulle utgöra en särskild risk att användas för penningtvätt och skatteflykt. Inte heller finns någon proportionalitetsbedömning eller analys redovisad över konsekvenserna av en sådan utvidgning av antalet juridiska personer som skulle träffas av förslaget. Uppenbart är emellertid att förslaget innebär ökad kostnad och administrativ börda för de företag som anses vara passiva icke-finansiella enheter eftersom de måste rapportera in uppgifter om betydligt fler ägare än andra företag. Det är vidare oklart om kommissionens avsikt är att en sådan juridisk person ska erhålla en högre riskklassificering vid bankers och andras åtgärder för kundkännedom. Nu nämnda brister gör att Svenskt Näringsliv avstyrker förslaget till ändring av artikel 3.6.a).

Registren över verkliga huvudmän i juridiska personer – förslag till ändring av artikel 30

Kommissionen föreslår att de nationella finanspolismyndigheterna (FiU:s) och behöriga myndigheter ska ha snabb och obegränsad åtkomst till all information i det nationella registret över verkliga huvudmän i juridiska personer. Informationen ska också göras tillgänglig för myndigheter i andra medlemsstater genom det system för sammankoppling av register som inrättats genom direktiv 2009/101/EG.

Enligt förslaget till ändring av artikel 30.6 och artikel 31.4 ska behöriga myndigheter (som ska ges tillgång till nationella register över verkliga huvudmän i juridiska personer) vara inte endast de myndigheter som ansvarar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism, utan också skattemyndigheter och andra myndigheter. Med en sådan ordning är risken stor att uppgifter i registren skulle kunna användas också till annat än bekämpning av penningtvätt och terroristfinansiering. Några konsekvenser av en sådan utvidgning redovisas inte i förslaget. Svenskt Näringsliv motsätter sig därför att skattemyndigheter och andra myndigheter än sådana som uttryckligen getts ett ansvar för att bekämpa penningtvätt och terrorism ges tillgång till registret.

Vidare föreslås att artikel 30.5.c) utgår; om att varje person eller organisation som kan styrka ett berättigat intresse ska ha tillgång till uppgifterna om verkligt huvudmannaskap. Dock innehåller förslaget åtskilliga skrivningar om att informationen om verkligt huvudmannaskap ska offentliggöras, bland annat till allmänhet och media, se t.ex. skälen 23 och 28 samt skrivningen på sid. 17: "I detta förslag behandlas denna fråga genom en ändring av direktivet så att medlemsstaterna blir skyldiga att garantera obligatoriskt offentliggörande (offentlig tillgång) av en begränsad uppsättning information om verkliga huvudmän för företag".

Svenskt Näringsliv anser att ett nationellt register över verkliga huvudmän i juridiska personer inte bara kan utgöra ett intrång i den registrerade enskildes personens integritet, utan

också ökar risken för att personer som upptas i registret blir mer utsatta för kidnappning, utpressning eller annan brottslighet i och med att uppgifterna om ägar- och kontrollförhållanden blir mer lättillgängliga när de finns på ett ställe i Sverige. Dessa negativa effekter ökar förstås när, såsom nu föreslås, uppgifterna i registret ska tillåtas spridas fritt bland FiU:s och berörda myndigheter i EU:s alla medlemsstater. Det gäller särskilt när, som nu också föreslås, uppgifterna i registret ska bli tillgängliga för allmänheten. En sådan ordning kan inte anses proportionell i förhållande till dess syfte att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism. Därtill ifrågasätts om dessa förslag är förenliga med personuppgiftslagen. Svenskt Näringsliv motsätter sig därför såväl förslaget att uppgifterna i registret ska tillåtas spridas fritt bland FiU:s och berörda myndigheter i EU:s alla medlemsstater som förslaget att uppgifterna om verkliga huvudmän ska offentliggöras.

Svenskt Näringsliv anser att Sverige i förhandlingarna om direktivförslaget aktivt bör verka för att få in bestämmelser som ger endast FiU:s och de myndigheter som ansvarar för att bekämpa penningtvätt eller finansiering av terrorism tillgång till de centrala registren över verkliga huvudmän i juridiska personer och som ålägger dessa stor restriktivitet vad gäller användningen av uppgifterna och tydliga processer för att undvika onödig spridning och olovlig användning. Om skattemyndigheter, andra myndigheter eller allmänheten ska ges fri tillgång till registren måste först riskerna och konsekvenserna av en sådan utvidgning för berörda juridiska personer och deras huvudmän analyseras och redovisas.

Införlivande

Kommissionen föreslår att medlemsstaterna ska ha genomfört direktivet så att detta kan börja tillämpas senast den 1 januari 2017. Kommissionen föreslår också att datum för införlivande av det fjärde penningtvättsdirektivet tidigareläggs till den 1 januari 2017.

Svenskt Näringsliv avstyrker förslagen. Det torde vara orealistiskt att medlemsstaterna hinner införliva bestämmelserna i nationell rätt inom den föreslagna tiden. Det gäller i vart fall för kraven att inrätta centrala register över verkliga huvudmän. Införlivandetiden bör utsträckas så att kraven ska börja tillämpas först vid en tidpunkt då medlemsstaterna med någon form av säkerhet bedöms ha hunnit inrätta de centrala registren.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Göran Norén

Anne Wigart